

ting, nemlig det, at det er ikke Arbejdsgiverens Brød, vedkommende Arbejder spiser, men Mandens eget Brød. Lad Manden end faa sin Løn af den, til hvem han sælger sin Arbejdskraft, maa han dog virkelig betale sit Brød med sit Ansigt's Sved, og det Brød, han spiser, er sandelig hans eget. Ingen har Ret til at sige til Arbejderen: Høst paa, det er mit Brød. Du spiser, derfor skal Du kvæde min Vise. Man har gjort meget i min Valgfreds for at forhindre Valgtryk, idet man har søgt at gøre Afstemningen saa hemmelig som mulig. Man har i saa Henseende forhindret Folk i at opholde sig i Valglokalet, og man har forhindret Folk i bag efter at efterse, hvorledes deres Arbejdere havde stemt. Det var almindeligt for nogle Aar tilbage, at Arbejdsgiverne forlangte af Sogneraadet at se Stemmelisterne efter for at komme til Rundstab om, hvordan Arbejderne havde stemt. Nu er man kommen ind paa, at man ganske rolig tager Stemmelisterne frem og siger: Her skulle I se, hvordan der er stemt, og saa viser man vedkommende hans eget Navn og lægger Papir over Navnene foroven og forneden. I flere Kommuner i Følge Valgfreds er man endes om at lægge Valglisterne i en Konvolut og forsegle den, for at ingen skal faa Nys om, hvordan der er stemt. Det har hjulpet meget, men det kan ikke forslaa. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa at nævne Eksempler paa Valgtryk; af dem er der jo mange, og der er ogsaa anført flere i Dag. Jeg kunde fristes til at omtale det Eksempel, vi havde fra sidste Valg i Stevns, idet nemlig Arbejdere, som der bleve afstedigede, vare mine personlige Bekendte og boede i mit Skoledistrikt ude i Stevns, men det er jo allerede omtalt. Eksempler paa saadant Valgtryk ere saa almindelige, at der maaske er meget saa Rigsdagsmænd her i Salen, som ikke skulde kunne nævne Eksempler paa Attentater paa Arbejdernes almindelige Valgret. Derfor ønsker jeg dette Forslag fremmet netop af den Grund, at jeg gerne vil bidrage mit til, at alle Landets Borgere, de højt stillede som de lavt stillede, de rige som de fattige, kunne have den samme Ret til frit at afgive deres Stemme paa Valgdagen. Arbejdernes politiske Rettigheder ere jo smaa nok i Forvejen, de politiske Rettigheder, som vor Forsatning hjemler dem, ere jo i høj

Grad indskrænkede, men hvorfor skulle vi da ikke gøre alt, hvad der staar i vor Magt, til, at i alt Fald de lovhjemlede politiske Rettigheder, som de dog ere i Besiddelse af, kunne blive dem fuldt beskaarne, og at de ikke skulle lide noget som helst Staaer i den Valgret, som de dog efter Loven have. Det vilde være et stort Fremskridt i Retning af at frigøre Arbejderne her i Landet og gøre dem til selvstændige Borgere, hvis vi kunde komme dertil, at vi sit gennemført en Lov om hemmelig Afstemning. Dermed vil jeg just ikke sige, at dette Forslag bør gennemføres, som det er, — der kan være meget at ændre derved — men naar vi kunde komme dertil, at man kan stemme hemmeligt, vilde vi ogsaa have opnaaet, at man kan stemme frit. Jeg har for Resten noget Haab om, at vi engang skulle komme dertil; at det bliver i denne Samling, har jeg vel ikke stort Haab om, men jeg tror, at det ikke vil være ret længe, inden vi komme saa vidt. Denne Sag har jo, som det allerede tidligere har været berørt, været omtalt saa tidt her i Folketinget, og Ministeren har stillet sig ikke uvenlig til den. Vel maa jeg sige, at den ærede Ministers Svar i Dag ikke var saa meget imødekommende, men det var dog langt fra at være fuldstændig afvisende. Kravet om hemmelig Afstemning gør sig gældende stærkere og stærkere for hvert Aar, der gaar, og jeg skal tillade mig at gøre opmærksom paa, at man jo nu er kommen saa vidt, at det ikke blot er Venstre og Socialdemokratiet, der have dette Krav paa deres Program, men at ogsaa Højre — om ikke det hele, saa dog i hvert Fald en Del af Højre, det saakaldte „Unge Højre“ — netop har sat Kravet om hemmelig Afstemning paa det Program, som det har sendt ud i Verden. Alt dette tyder dog paa, at den Tid muligvis snart kan komme, da den hemmelige Afstemning bliver indført.

Jeg kunde imidlertid ønske, at det foreliggende Forslag blev ændret en Del; thi jeg er ikke blind for, at ogsaa dette Forslag har sine Strøbeligheder, særlig hvad den foreslaaede Valgmaade angaar. Jeg skal indrømme, at Hemmeligholdelse af Afstemningen er meget godt sikret i dette Forslag, saaledes som Afstemningsmaaden beskrives i Endringerne til §§ 41 og 71, men hvad man egentlig vil opnaa, opnaar man dog ikke tilfulde: